

Palvelualojen ilmastokatsaus

palta

Palvelualojen työnantajat Palta

17.11.2022

Tiivistelmä (1/2)

Talouden palveluvaltaistuminen on ilmastoteko – palvelut luovat arvoa vähin päästöin

- Yksityisten palveluiden osuus Suomen taloudesta on jo yli 40 % ja osuus jatkaa kasvuaan.
- Liikenne ja logistiikka tuottavat lähes 90 % palvelualojen päästöistä.
- Muut palvelualat ovat erittäin vähäpäästöisiä:
 - Tuotettu arvonlisä suhteessa kasvihuonekaasupäästöihin on yli 20-kertainen koko elinkeinoelämän keskiarvoon nähden.
 - Päästöintensiteetti on vuodesta 2008 lähtien laskenut 46 %, kun koko elinkeinoelämän päästöintensiteetti on laskenut reilut 30 %.

Palveluyritykset auttavat muita toimijoita vähentämään päästöjään, ja tämä luo merkittävää liiketoimintaa

- Paltan edustamilla toimialoilla tuetaan asiakkaiden ilmastotyötä: Vähintään 5 henkilön yrityksistä 35 % tarjoaa asiakkaiden päästöjä vähentäviä palveluita.
- Päästövähennyspalvelut muodostavat lähes kolmanneksen niitä tarjoavien yritysten liikevaihdosta.
- Kasvuodotukset ovat kovat: päästövähennyspalveluita tarjoavista yrityksistä 81 % uskoo niiden liikevaihdon kasvavan seuraavan 5 vuoden aikana, ja keskimäärin odotetaan 74 %:n kasvua.
- Vienti ulkomaille on jo yleistä suuryritysten päästövähennyspalveluissa, ja neljännes keskisuurista yrityksistä on suunnitellut tai kiinnostunut viennin aloittamisesta.

Tiivistelmä (2/2)

Yritysten ilmastotavoitteet yleistyvät vauhdilla

- Ilmastotavoitteet ovat yleisiä Paltan edustamilla toimialoilla vähintään 5 henkilön yrityksissä: 38 % on asettanut numeerisen tai laadullisen ilmastotavoitteen ja 20 % valmistelee sellaista.
- Hiilineutraalius on ilmastotavoitteista yleisin, ja tavoitevuosi on useimmiten 2035 tai aiemmin.
- Suuryritykset ovat ilmastotyössään pidemmällä kuin pienet yritykset, ja tämä pätee niin tavoitteisiin, ilmastovaikutusten kartoittamiseen kuin päästöjä vähentäviin toimenpiteisiin. Pienet yritykset muodostavat valtaosan palvelualojen yrityksistä.

Valtio voi parhaiten edistää palveluyritysten ilmastotyötä taloudellisin kannustein, neuvonnalla ja varmistamalla osaajien saatavuuden

- Kustannukset ovat merkittävin este palveluyritysten ilmastotyölle. Myös resurssien ja osaamisen puute vaikuttaa.
- Investointituet ja verohelpotukset nähdään parhaina keinoina, joilla valtio voi edistää palveluyritysten ilmastotyötä. Muita hyviä keinoja ovat neuvonta ja ohjeistus sekä osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen.

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Palvelualueiden päästökehitys	9
3	Yritysten ilmasto- ja luontotavoitteet	15
4	Toimet päästöjen vähentämiseksi	20
5	Asiakkaiden päästöjä vähentävät palvelut	24
6	Ilmastotyön esteet ja edistäminen	32
7	Politiikkasuositukset	37
8	Taustatiedot	41

1

Johdanto

Ilmastokatsauksen tausta ja tarkoitus

- Palvelualoilla on suuri merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä: palveluyritykset tuottavat lisäarvoa pienin kasvihuonekaasupäästöin. Lisäksi moni aineettomaan arvonluontiin perustuva palvelu on vähämateriaalinen.
- Yksityiset palvelut tuottavat jo yli 40 % Suomen bruttokansantuotteesta, ja talous palveluvaltaistuu koko ajan.
- Vuonna 2021 Palta julkaisi Gaia Consultingin tekemän [selvityksen](#) palvelujen ilmastovaikutuksista. Siinä arvioitiin palvelujen hiilikädenjälkeä, eli tiettyä positiivista ilmastovaikutusta, 11 esimerkkipalvelun perusteella.
- Aiemmin Suomessa ei kuitenkaan ole ollut saatavilla kattavaa kokonaiskuvaa palvelujen roolista ilmastonmuutoksen hillinnässä ja palveluyritysten ilmastotyöstä. Siksi Palta julkaisee nyt historian ensimmäisen *palvelualojen ilmastokatsauksen*, joka tuottaa lisätietoa useista näkökulmista.

Katsauksen toteutustapa

- Palta on valmistellut ilmastokatsauksen seuraavien lähteiden pohjalta:
 - Laaja kyselytutkimus 500:lle yritykselle eri palvelualoilta. Vastaajajoukko koostui vähintään 5 henkilön yrityksistä, ja nämä työllistävät yhteensä 85 % alojen henkilöstöstä. Kyselyn ja sen aineiston käsittelyn on toteuttanut Taloustutkimus, tulosten kirjallisen analyysin puolestaan Palta.
 - Tilastokeskuksen toimialakohtainen data kasvihuonekaasupäästöistä ja arvonlisästä.
 - Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etilan tekemä trendinomainen ennuste toimialakohtaisten päästöjen ja arvonlisän kehityksestä lähivuosina.
- Katsauksen pääpaino on Paltan edustamissa toimialoissa, joihin myös kyselytutkimus keskittyi: liikenne ja logistiikka, informaatio ja viestintä, kiinteistöala, yritys- ja asiantuntijapalvelut, hallinto ja tukipalvelut, viihde ja virkistys, tekniset palvelut (erilaisia teollisuutta ja rakentamista lähellä olevia palvelutehtäviä) ja muut palvelut.

Palvelualat Suomessa

Yli 40 % BKT:sta

Yli miljoona työllistä

Palvelut 1/3 viennistä

Paltan edustamat yksityiset palvelutoimialat: Liikenne ja logistiikka, informaatio ja viestintä, yritys- ja asiantuntijapalvelut, hallinto- ja tukipalvelut, viihde ja virkistys, tekniset palvelut ja muut palvelut.

palta

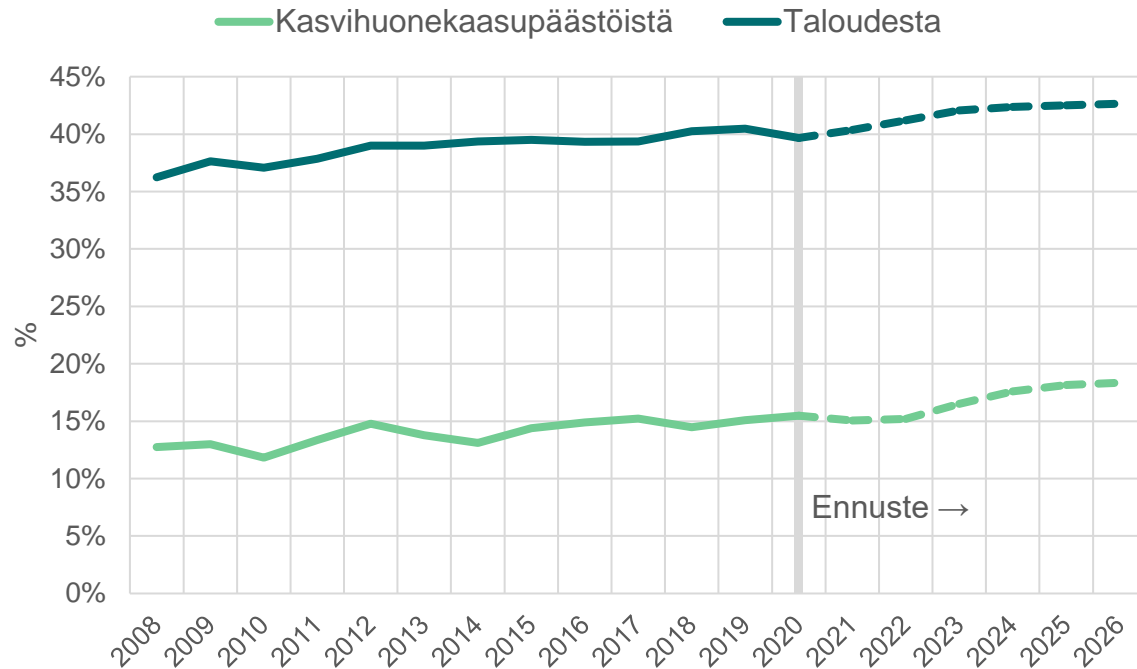
2

Palvelualojen päästökehitys

Suomen talous palveluvaltaistuu

Palveluiden osuus taloudesta ja päästöistä

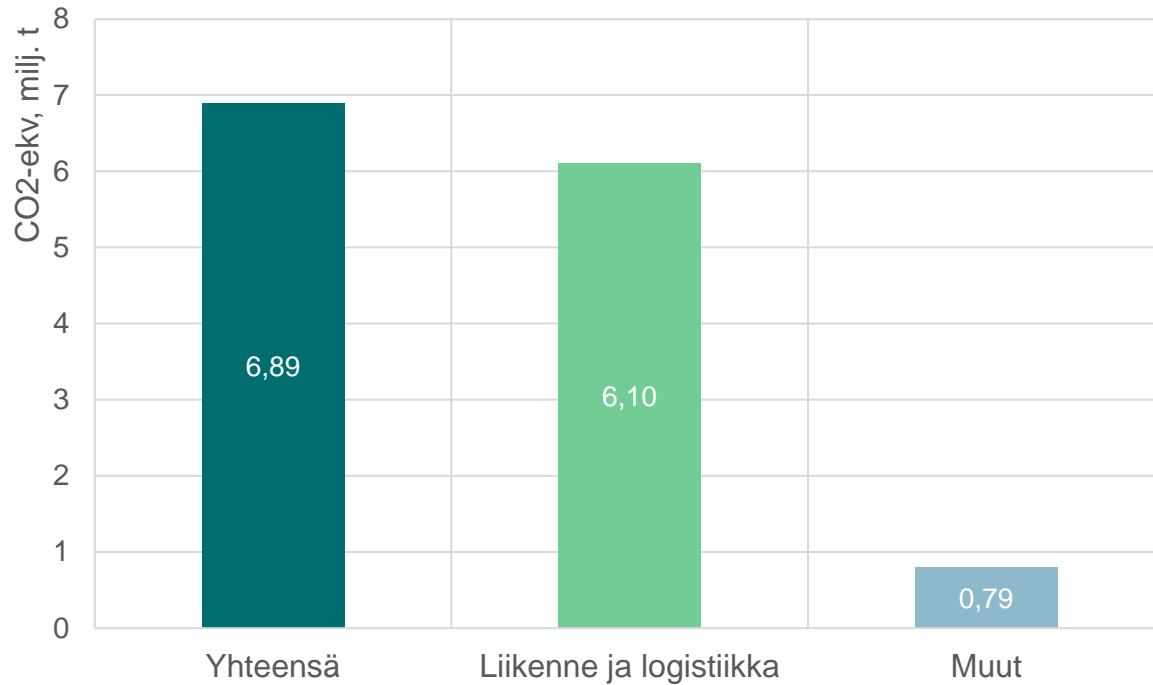
Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Palvelut pl. kauppa (TOL: H-N,R-T)
Päästöt pl. kotitalouksien päästöt

- Palveluiden kasvu on nostanut niiden kokonaistaloudellista merkitystä mutta myös päästöosuutta
- Vuonna 2026 palveluiden osuuden taloudesta arvioidaan olevan 43 % ja päästöistä 18 % (Etlä)
- Vuonna 2008 osuudet olivat 36 % ja 13 %

Liikenne ja logistiikka tuottavat lähes 90 % palvelualojen päästöistä

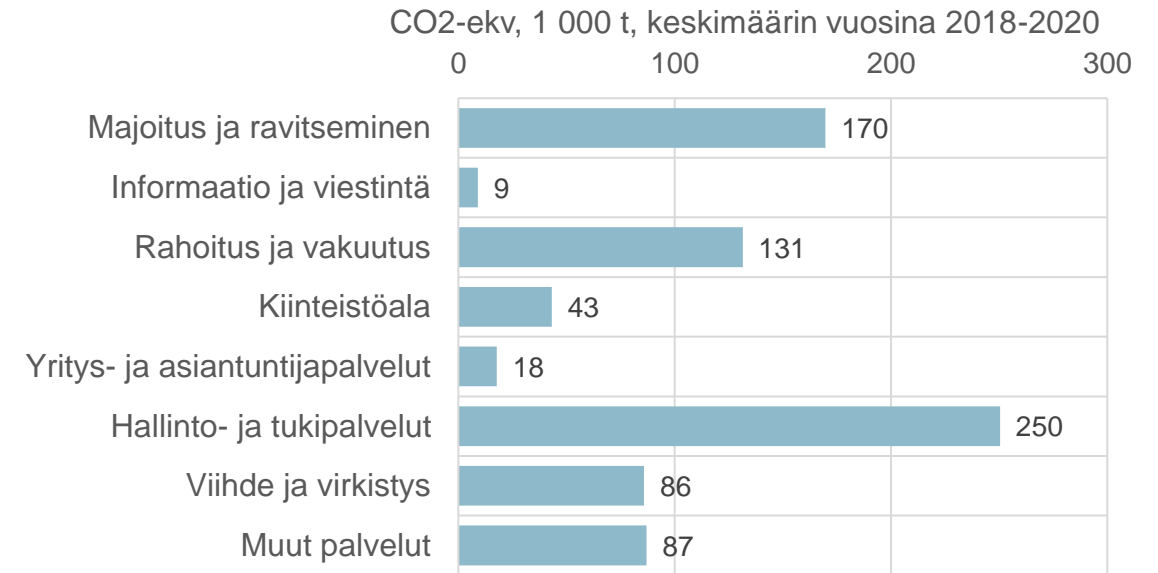
Palvelualojen päästöt, keskimäärin 2018-2020

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Palvelut pl. kauppa (TOL: H-N,R-T)

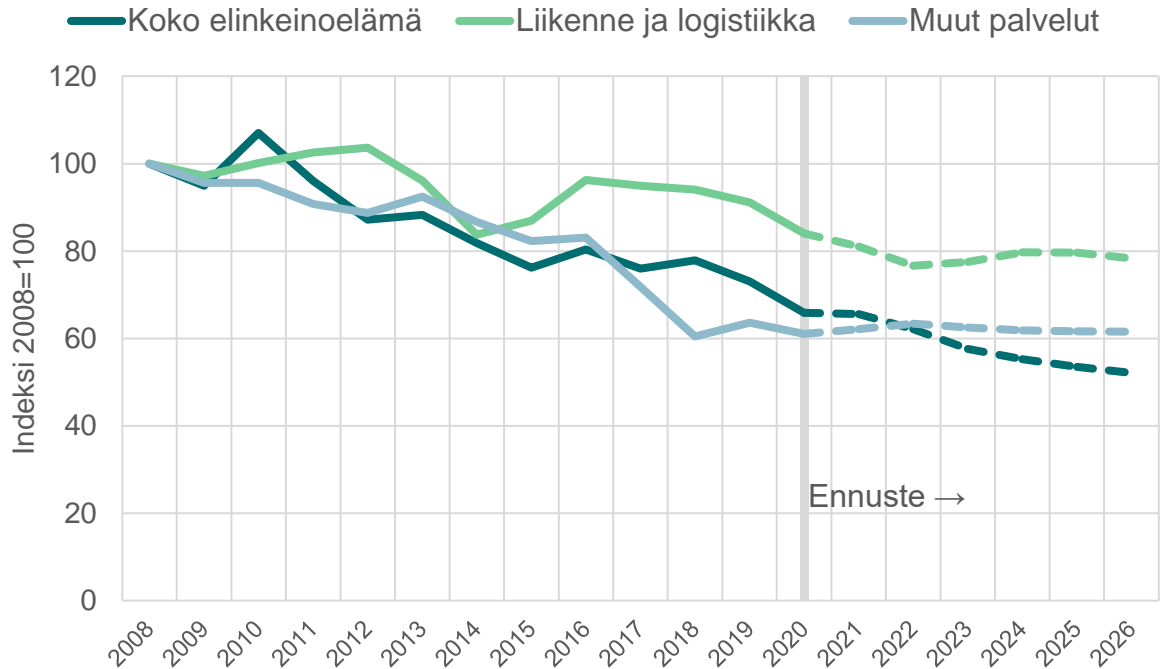
Palvelualojen päästöt
Toimialoittain pl. liikenne ja logistiikka

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Liikenteen ja logistiikan päästöt ovat laskeneet koko elinkeinoelämää hitaammin, muiden palvelujen päästöt puolestaan nopeammin

Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Koko elinkeinoelämä kuvaa "yksityistä sektoria" eikä sisällä pääosin julkiseen sektoriin kuuluvia toimialoja O,P ja Q (julkinen hallinto, koulutus ja sote-palvelut).

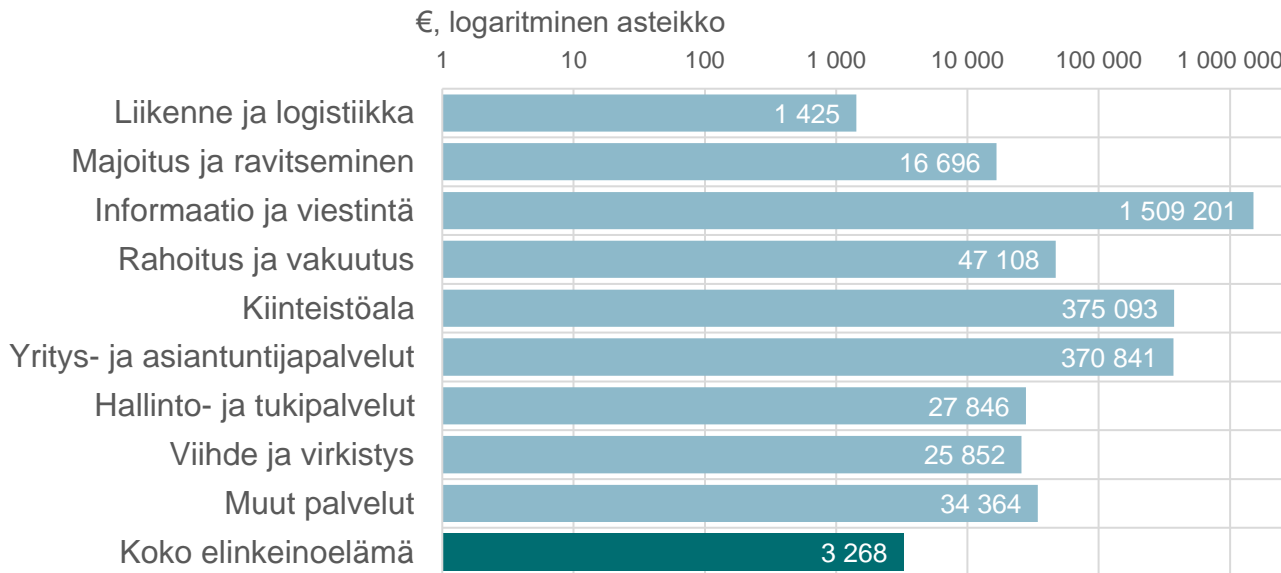
Palvelut pl. kauppa (TOL: H-N,R-T)

- Palvelualojen yhteenlasketut ilmastopäästöt olivat 6,5 miljoonaa tonnia vuonna 2020, mikä oli 20 % vähemmän kuin vuonna 2008
- Liikenteen ja logistiikan toimialan päästöt ovat vähentyneet yhteensä 16 %
- Suomen tavoite on puolittaa liikenteen päästöt vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta; Alan yhteisessä [tiekartassa](#) on osoitettu keinot tavoitteen saavuttamiseksi
- Tässä esitetyt liikenteen ja logistiikan toimialan päästöt eivät ole yhteismitallisia tai vertailukelpoisia mainitun tiekartan kanssa
- Muiden palveluiden yhteenlasketut päästöt ovat vähentyneet 39 %

Useimmat palvelualat tuottavat yhdellä päästötonnilla lisäarvoa monin verroin enemmän kuin elinkeinoelämä keskimäärin

Tuotettu lisäarvo suhteessa päästöihin

Arvonlisä kiintein hinnoin / Kasvihuonekaasupäästöt, tonnia CO2-ekv.

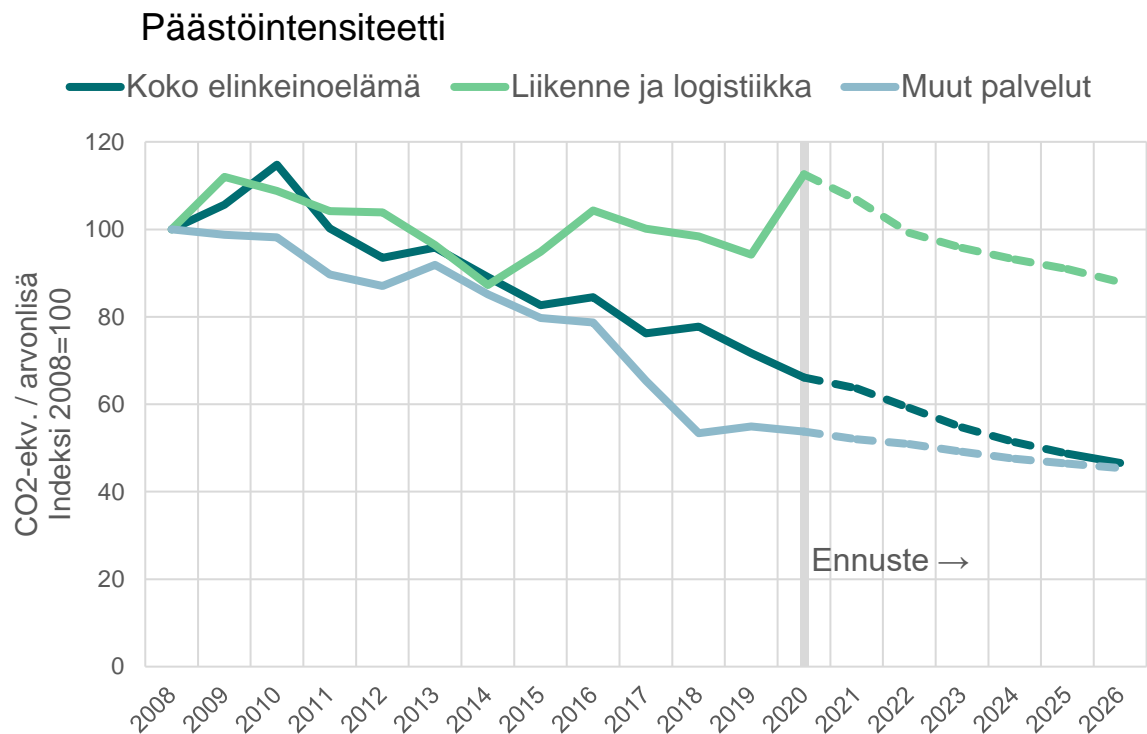

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta Keskiarvo 2015-2020

Koko elinkeinoelämä kuvaa "yksityistä sektoria" eikä sisällä pääosin julkiseen sektoriin kuuluvia toimialoja O,P ja Q (julkinen hallinto, koulutus ja sote-palvelut).

- Elinkeinoelämä tuottaa keskimäärin vajaan 3 300 euron arvonlisän päästötonnia kohden (vuoden 2015 hinnoin)
- Palveluissa pl. liikenne ja logistiikka yhtä päästötonnia kohti tuotetaan keskimäärin 74 000 euron arvonlisä, eli 22-kertaisesti koko elinkeinoelämään nähden
- Erot alojen välillä ovat suuria
- Selvästi eniten arvonlisää suhteessa päästöihin tuotetaan informaatio- ja viestintäpalveluissa: yhdellä päästötonnilla yli 1,5 miljoonaa euroa

Liikenteen ja logistiikan päästöintensiteetti kasvoi koronapandemian alettua, muiden palvelujen päästöintensiteetti laskenut nopeasti

Lähde: Tilastokeskus, Etlan päästöennuste, Suhdanne Syksy 2022, Palta

Koko elinkeinoelämä kuvaa "yksityistä sektoria" eikä sisällä pääosin julkiseen sektoriin kuuluvia toimialoja O,P ja Q (julkinen hallinto, koulutus ja sote-palvelut).

- Koko elinkeinoelämän päästöintensiteetti, eli päästöt suhteessa tuotettuun arvonlisään, on pienentynyt vuodesta 2008 yli 30 %
- Liikenteen ja logistiikan päästöintensiteetti kasvoi vuonna 2020, kun koronapandemiassa alan arvonlisä väheni päästöjä enemmän
- Muiden palveluiden päästöintensiteetti on vuodesta 2008 vuoteen 2020 vähentynyt 46 %

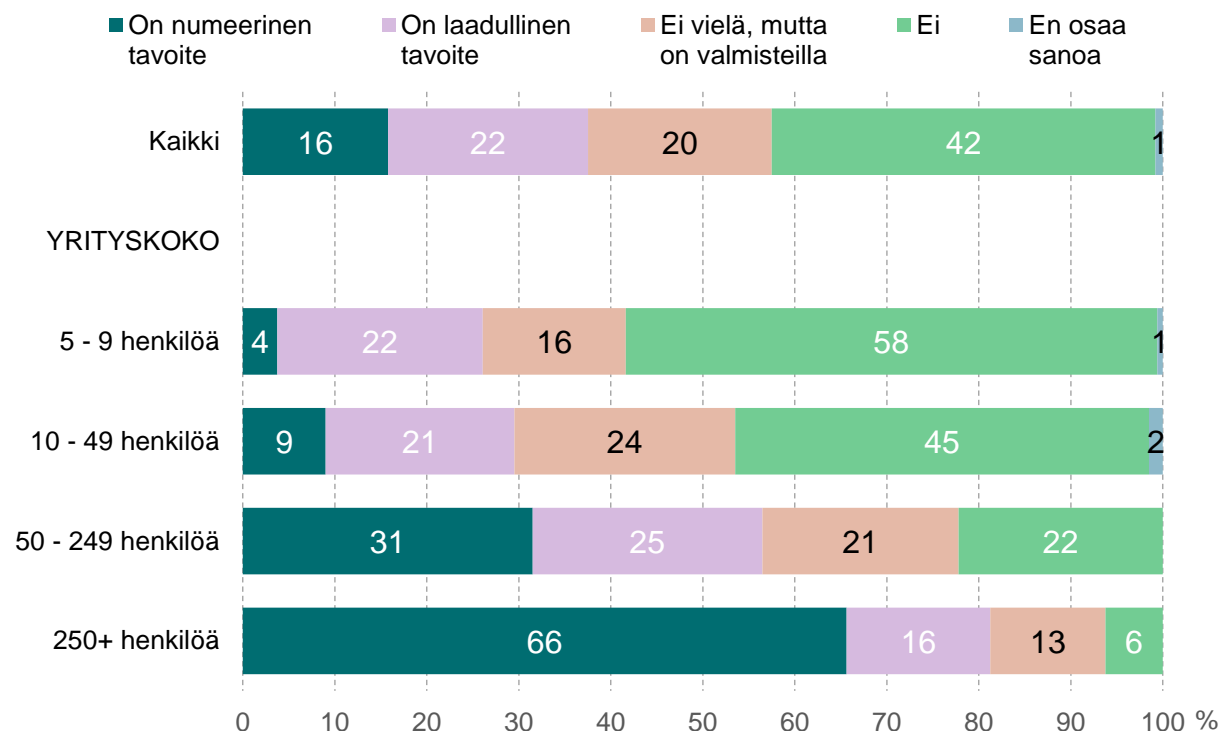
3

Yritysten ilmasto- ja luontotavoitteet

Ilmastotavoite löytyy useimmilta suurilta yrityksiltä, pieniltä yrityksiltä reilulta neljäsosalta

Onko yrityksellänne tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi?

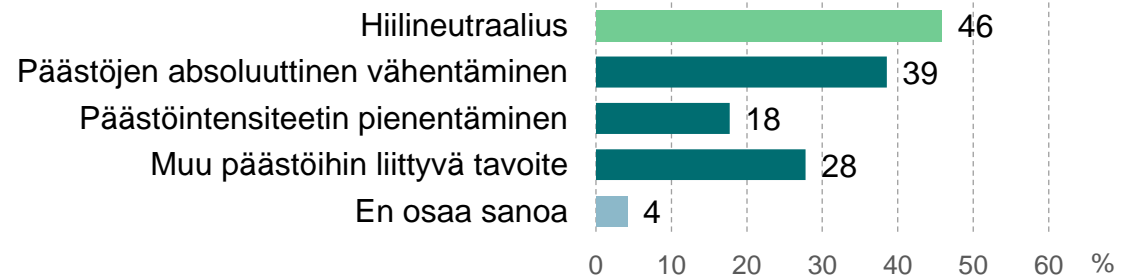

Kaikki vastaajat, n=501

- 58 % vastaajista on asettanut tai valmistelemaan ilmastotavoitetta
- Mitä suurempi yritys, sen yleisempiä ilmastotavoitteet ovat
- Numeerisen tai laadullisen ilmastotavoitteen on asettanut
 - 80 % suuryrityksistä
 - 26–30 % pienistä yrityksistä

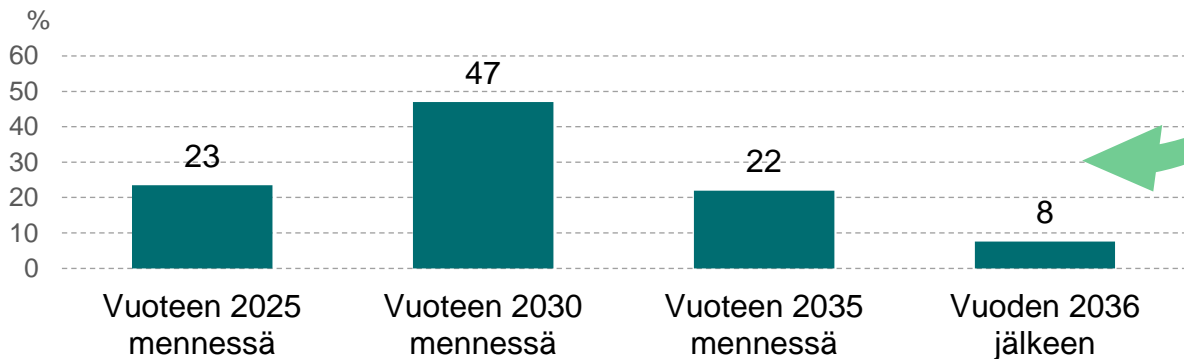
Ilmastotavoitteista tyypillisin on hiilineutraalius, tavoitevuosi on useimmiten 2035 tai aiemmin

Mikä on kasvihuonekaasupäästöjä koskevan tavoitteen tyyppi?

Vastaajat, yrityksellä on numeerinen / laadullinen tavoite tai on valmisteilla n=288

Mikä on hiilineutraaliuden tavoitevuosi?

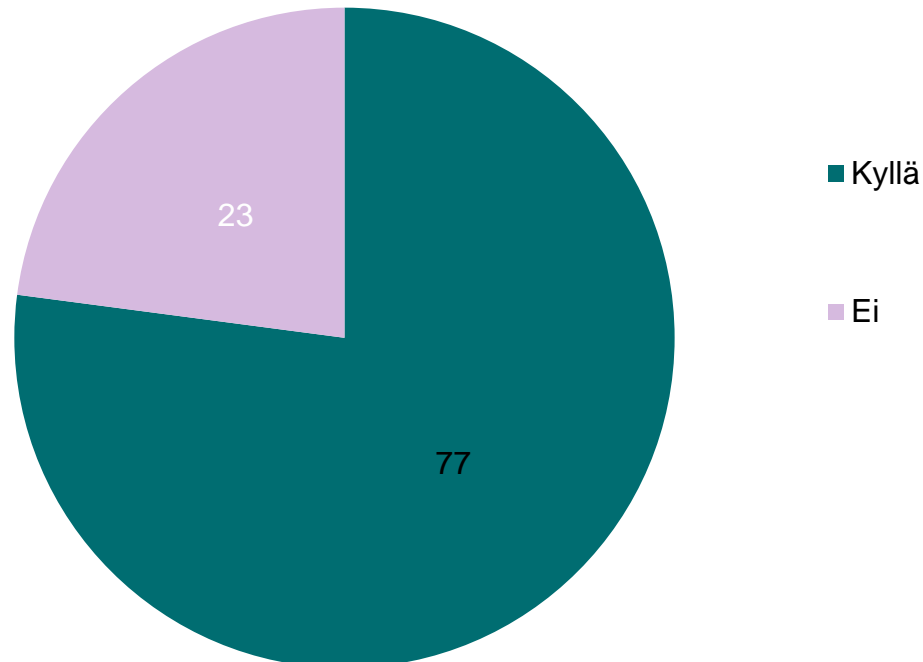
Vastaajat, yrityksellä on hiilineutraaliustavoite n=132

- Hiilineutraaliutta tavoittelee
 - Joka neljäs vastaaja (27 %)
 - Lähes joka toinen ilmastotavoitteen asettanut palveluyritys (46 %)
- Hiilineutraaliustavoitteiden tavoitevuodet ovat kunnianhimoisia:
 - 70 %:lla tavoitteena 2030 tai aiemmin
 - 92 %:lla 2035 tai aiemmin

Yrityksellä on hiilineutraaliustavoite

Arvoketjujen epäsuoria päästöjä sisältyy useimpiin ilmastotavoitteisiin

Koskeeko tavoite arvoketjun epäsuoria kasvihuonekaasupäästöjä (esim. hankinnat, kuljetukset ja työmatkat)?

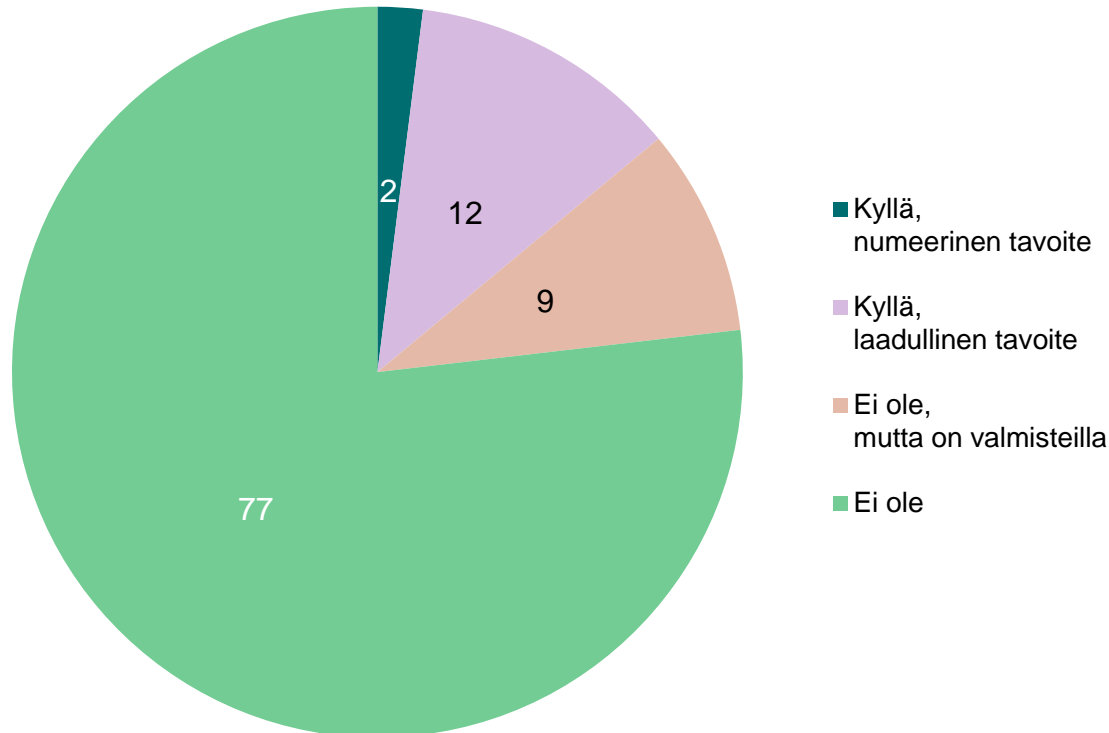

Vastaajat, yrityksellä on numeerinen / laadullinen tavoite tai on valmisteilla n=288

- Arvoketjujen epäsuorat päästöt sisältyvät osittain tai kokonaan 77 %:iin ilmastotavoitteista
- Yrityskoolla ei ole tulokseen juuri merkitystä
- Useimmilla toimialoilla kyseiset epäsuorat päästöt sisältyvät laajalti ilmastotavoitteisiin
- Harvimminkin arvoketjujen epäsuoria päästöjä sisältyy ilmastotavoitteisiin seuraavilla aloilla:
 - Viihde ja virkistys (50 %)
 - Kiinteistöala (63 %)
 - Nämä alat ovat kuitenkin asettaneet ilmastotavoitteita muita aloja yleisemmin

Luontokadon hillitsemistä koskevat tavoitteet vielä harvinaisia, mutta niiden valmistelu käynnistynyt suuremmissa yrityksissä

Onko yrityksellänne tavoite luontokadon hillitsemiseksi?

Kaikki vastaajat, n=501

- Biodiversiteettitavoitteen on asettanut 14 % vastaajista; pääasiassa tavoitteet ovat laadullisia
- Yrityskoolla ei ole juuri merkitystä jo asetettuihin tavoitteisiin
- Suuremmat yritykset ovat kuitenkin ryhtyneet valmistelemaan tavoitteita pieniä yrityksiä useammin; parhaillaan tavoitetta valmistelee
 - Keskisuurista yrityksistä 14 %
 - Suuryrityksistä 25 %
- Toimialoista erottuu viihde ja virkistys, jonka vastaajista peräti 35 % on jo asettanut laadullisen tavoitteen

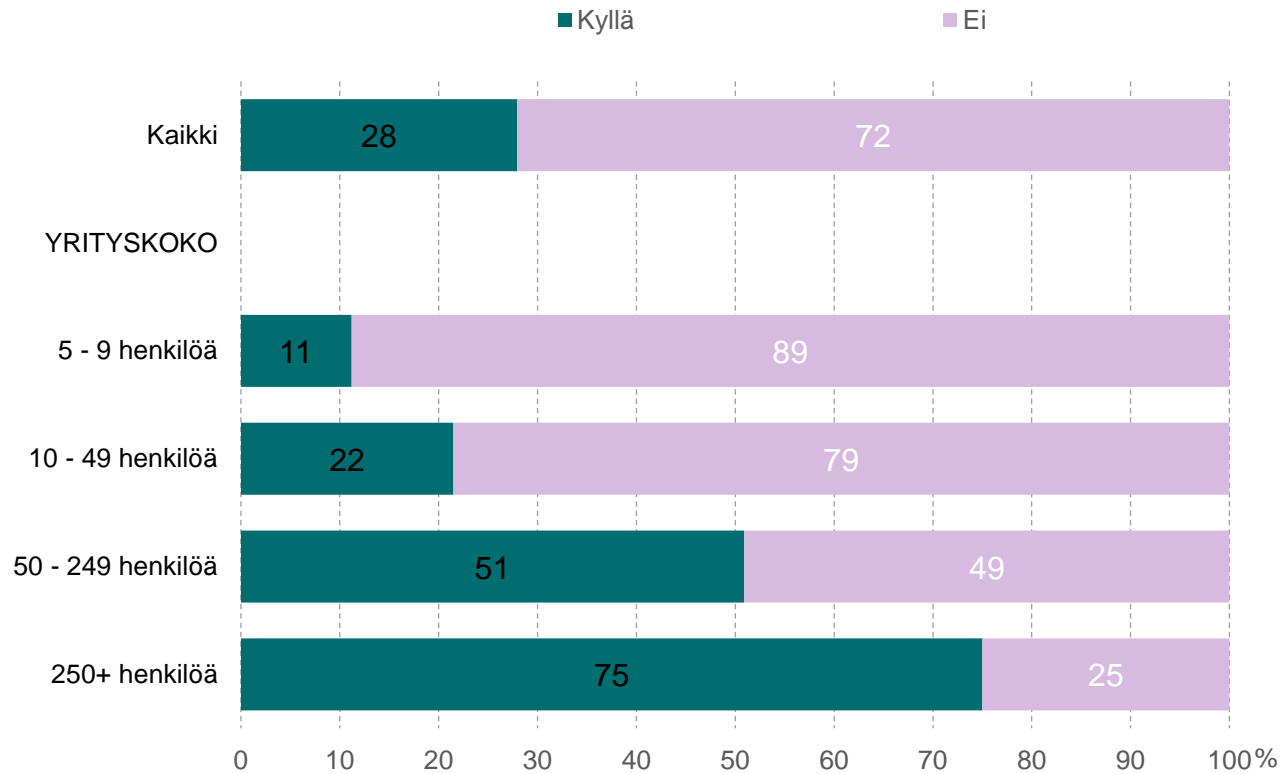
4

Toimet päästöjen vähentämiseksi

Ilmastovaikutukset on kartoitettu useimmissa suurissa yrityksissä, pienillä harvinaisempaa

Oletteko kartoittaneet yrityksenne ilmastovaikutukset?

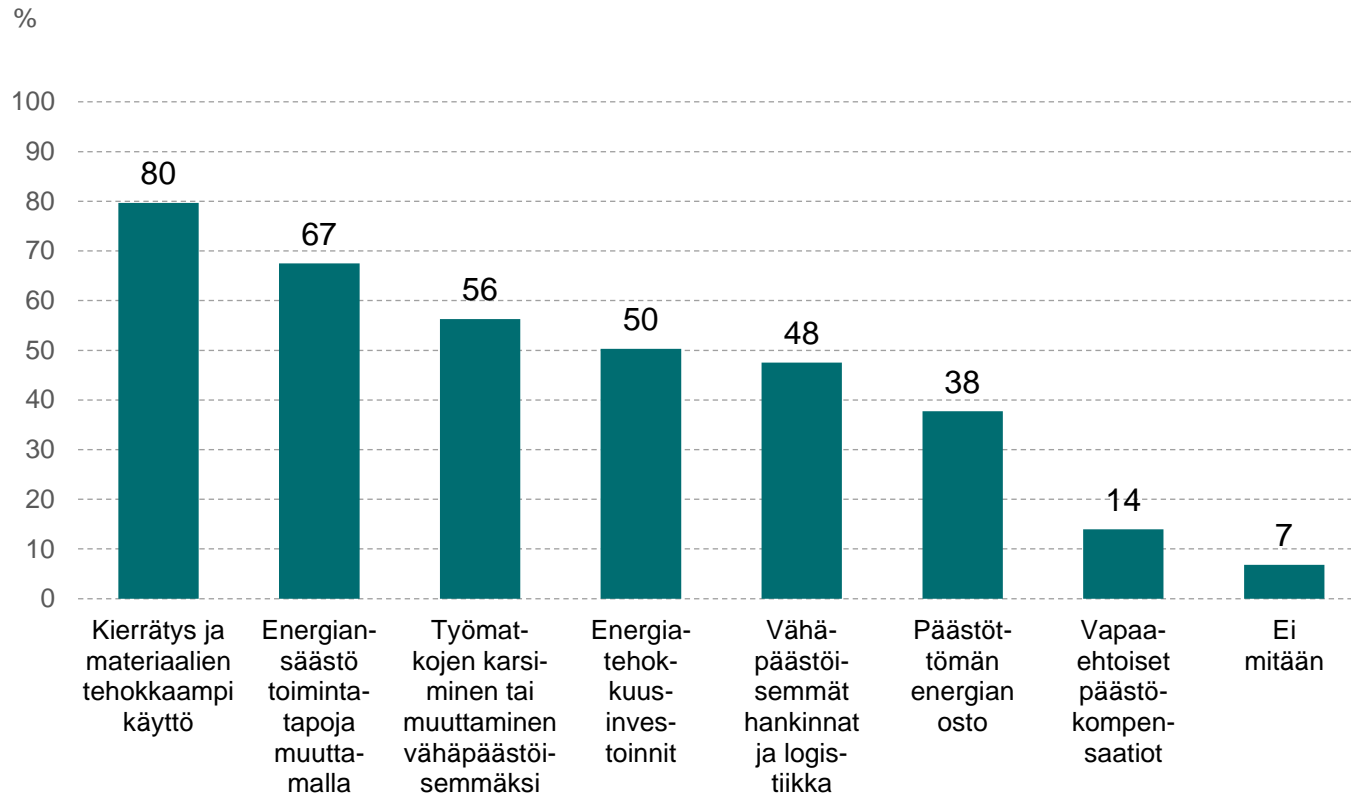

Kaikki vastaajat, n=501

- Kaikista vastaajista ilmastovaikutuksensa on kartoittanut 28 %
- Valtaosa palveluyrityksistä on pieniä, ja näissä ilmastovaikutusten kartoitus on melko harvinaista
- Toimialoista teknisten palvelujen yrityksistä vaikutukset on kartoittanut vasta 12 %, muilla aloilla lukema on 27–37 %
- Ilmastovaikutusten kartoittaminen tarkoittaa usein hiilijalanjäljen selvittämistä.

Yleisimmät päästövähennystoimet koskevat energian ja materiaalien kulutusta, työmatkoja sekä hankintoja ja logistiikkaa

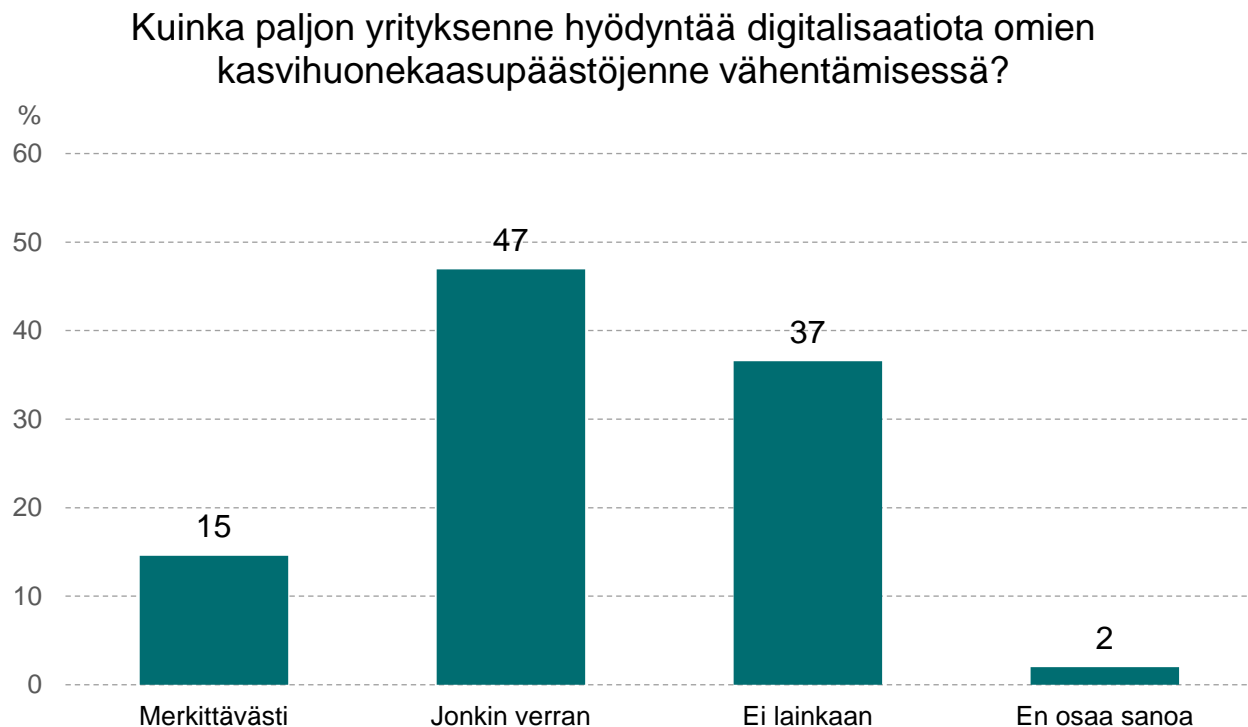
Mitä seuraavista ilmastotoimista olette toteuttaneet?

Kaikki vastaajat, n=501

- Päästövähennystoimet ovat sitä yleisempiä, mitä suurempi yritys on kyseessä. Esimerkiksi energiansäästöä toimintatapoja muuttamalla on tavoitellut
 - 57 % 5–9 henkilön yrityksistä
 - 94 % suuryrityksistä
- Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi vastaajat mainitsivat muina päästövähennystoimina erityisesti
 - Investoinnit uusiutuvaan energiaan
 - Siirtyminen sähköautoihin sekä vähäpäästöisiin ajoneuvoihin ja kalustoon

Digitalisaatiota hyödyntää omien päästöjensä vähentämisessä kolme vastaajaa viidestä

Kaikki vastaajat, n=501

- Digitalisaation hyödyntäminen omien päästöjen vähentämisessä vaihtelee suuresti toimialasta riippuen.
- Ylivoimaisesti eniten sitä hyödynnetään informaatio- ja viestintäalalla, jossa digitalisaatio on monella yrityksellä liiketoiminnan ytimessä; alan yrityksistä
 - 45 % hyödyntää merkittävästi
 - 33 % hyödyntää jonkin verran
- Muilla aloilla digitalisaatiota hyödyntää tähän tarkoitukseen merkittävästi 7–15 % vastaajista.
- Suuret yritykset vähentävät digitalisaatiolla päästöjään pieniä enemmän.

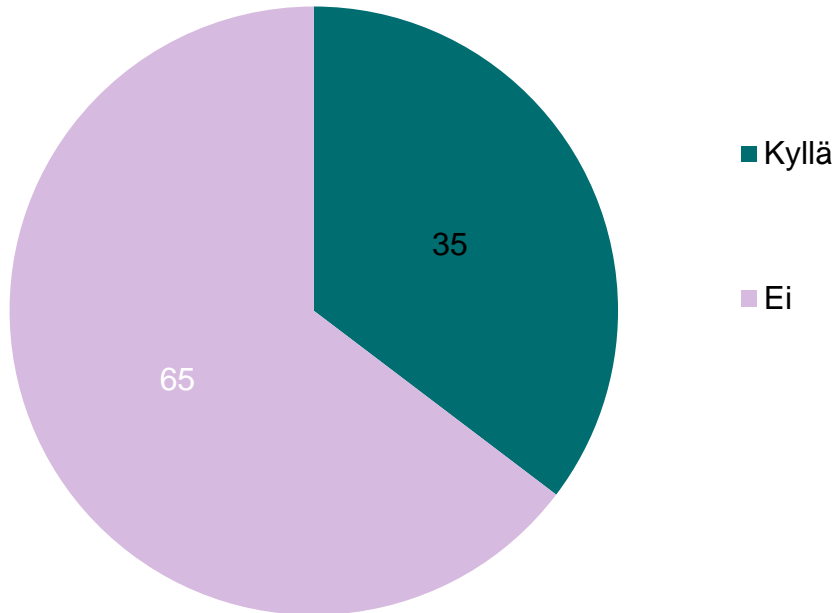
5

Asiakkaiden päästöjä vähentävät palvelut

Joka kolmas vastaaja tarjoaa asiakkaiden päästöjä vähentäviä palveluita

Tuottaako yrityksenne asiakkaiden kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä palveluita?

Kaikki vastaajat, n=501

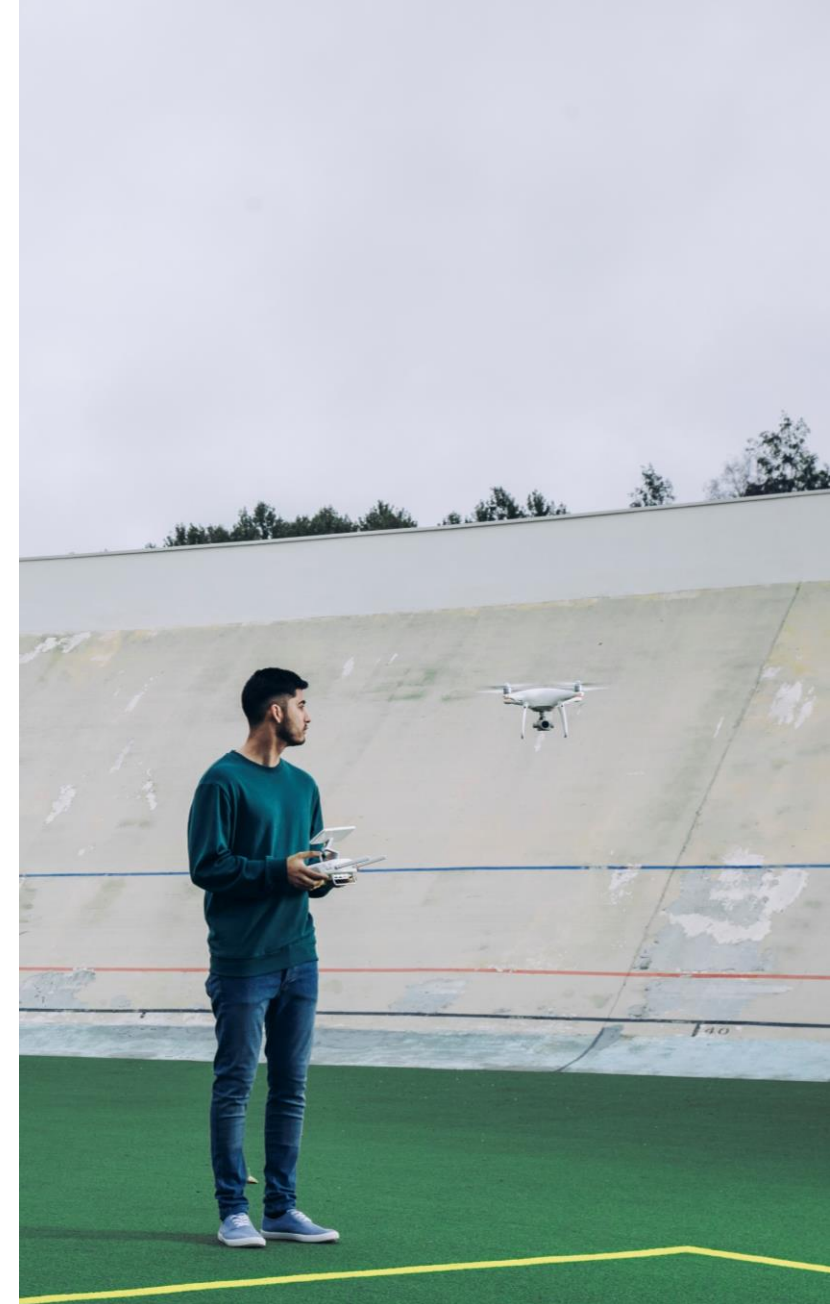
Esimerkkejä päästövähennyspalveluista:

- *"Aurinko- ja tuulivoimaloiden asennus ja myynti"*
- *"Rakennussuunnittelu, korjaus- ja muutossuunnittelu"*
- *"Suoritetaan kierrätystä ja korjaamista"*
- *"Tehdään hiilijalanjälkilaskelmia. On tehty selvityksiä miten hiilijalanjälkeä voisi vähentää. Ohjeistuksia"*
- *"Rakennetaan virtuaalista oppimisympäristöä sen sijaan, että mentävä paikalle"*
- *"Vuokrataan täyssähkökäyttöisiä nostimia ja kuormaajia"*

Päästövähennyspalvelut ovat moninaisia

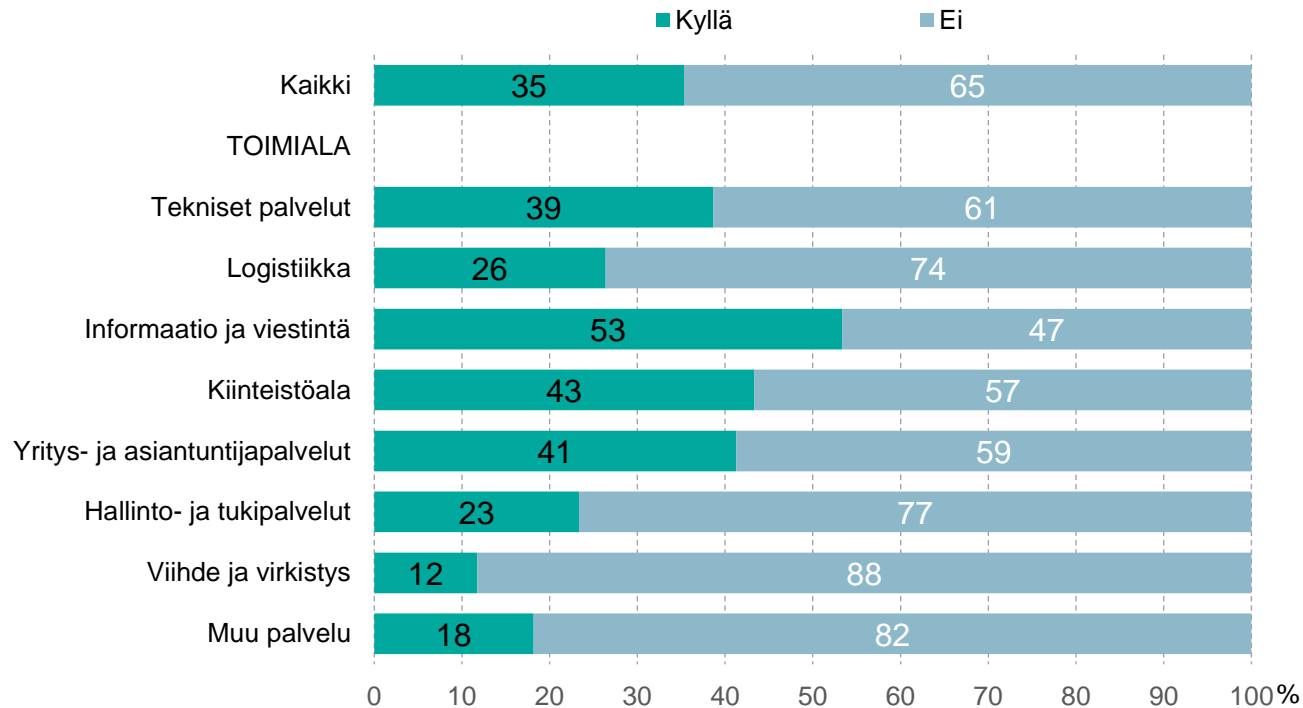
Lisää esimerkkejä päästövähennyspalveluista:

- ”Digitaalisiin ja tietojärjestelmiin liittyvät palvelut, jotka esim. vähentävät liikkumista”
- ”Kylmäjärjestelmien sähkönkulutuksen optimoinnista”
- ”Suunnittelu- ja engineeringtyyppisiä palveluita, ja jonkun verran kiinteistön omistajille suunnattuja energian kulutuksen hallintapalveluja”
- ”Autetaan kuluttajia ymmärtämään ostopäätöksien päästöt, jotta kuluttajat voivat itse muuttaa kulutustottumuksiaan ympäristöystävällisempään suuntaan”
- ”Koneitten ja laitteiden modernisointia, joissa energian säästö on yksi tavoite”
- ”Rakennusosien uudelleen käyttö. Kierrätetään terästä uudelleen käyttöön (myös betonia ja puuta)”

Päästövähennyspalveluita tarjotaan kaikilla palveluiden päätoimialoilla

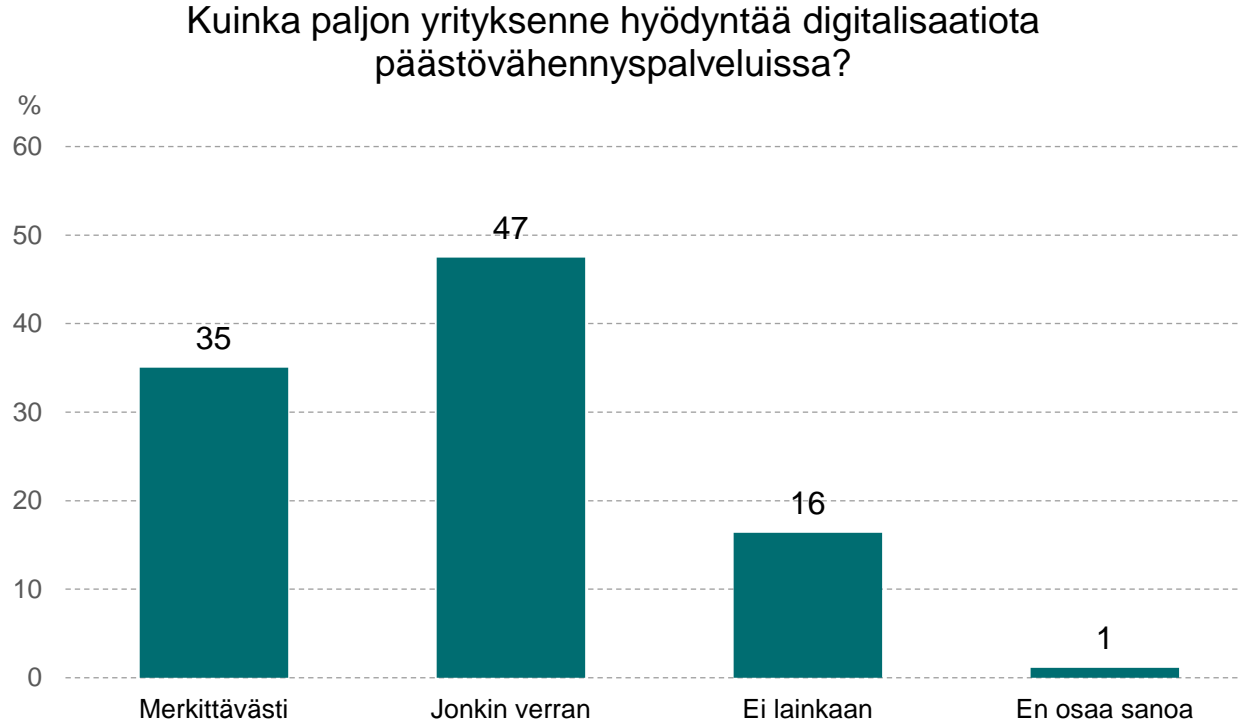
Tuottaako yrityksenne asiakkaiden kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä palveluita?

Kaikki vastaajat, n=501

- Kaikilla toimialoilla tarjotaan päästövähennyspalveluita, mutta yleisyys vaihtelee suuresti alasta toiseen
- Päästövähennyspalvelut ovat sitä yleisempiä, mitä suuremmasta yrityksestä on kyse; niitä tarjoaa
 - 25 % 5–9 henkilön yrityksistä
 - 69 % suuryrityksistä

Useimmat päästövähennyspalvelut hyödyntävät digitalisaatiota

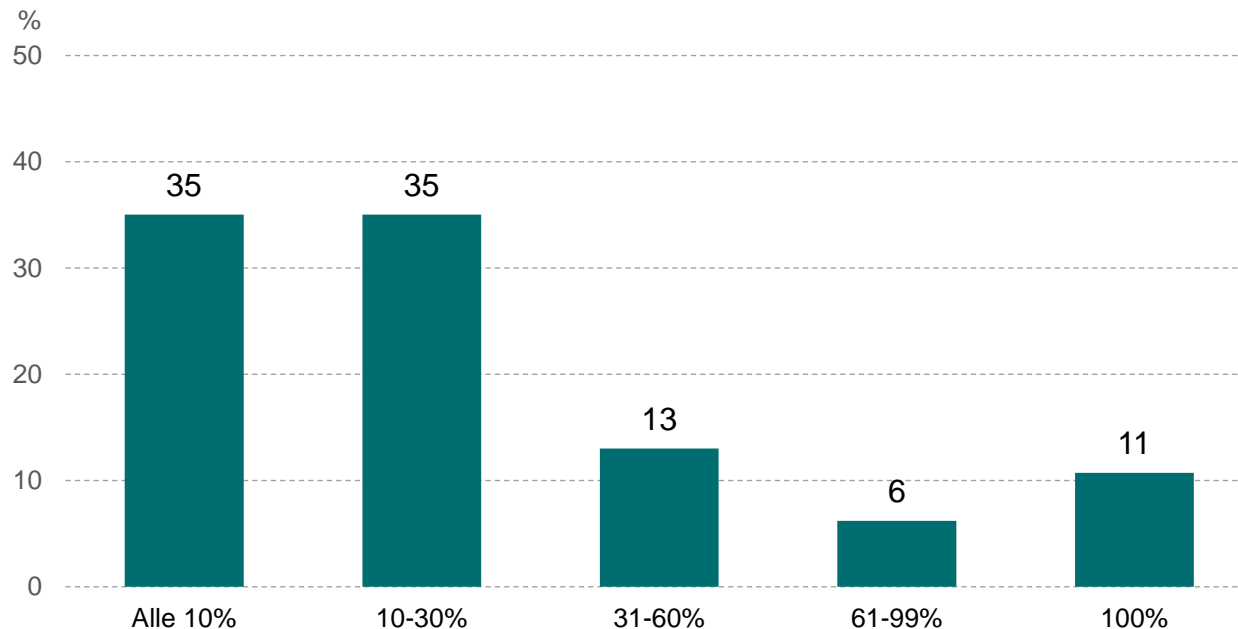

Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

- Päästövähennyspalveluista valtaosa hyödyntää digitalisaatiota:
 - Suurilla yrityksillä 90 %
 - 5–9 henkilön yrityksillä 70 %
- Toimialoista kärjessä on informaatio ja viestintä:
 - 84 % hyödyntää merkittävästi
 - 97 % hyödyntää ainakin jonkin verran
- Muiden alojen päästövähennyspalveluista digitalisaatiota hyödyntää
 - 15–36 % merkittävästi
 - 61–89 % ainakin jonkin verran

Päästövähennyspalvelut tuovat lähes kolmanneksen niitä tarjoavien yritysten liikevaihdosta

Kuinka suuren osuuden päästövähennyspalvelut muodostavat yrityksenne liikevaihdosta? (%)

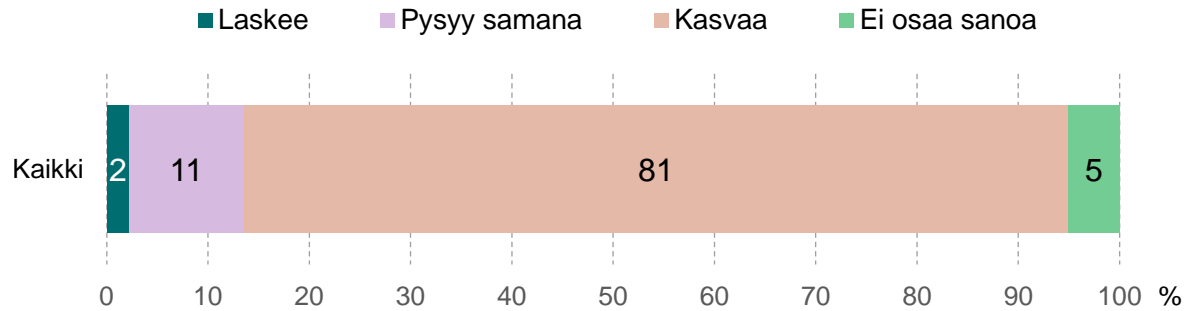

Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

- Keskimäärin 30 % päästövähennyspalveluja tarjoavien yritysten liikevaihdosta syntyy näistä palveluista
- 11 % päästövähennyspalveluja tarjoavista yrityksistä ei tarjoa muita palveluita
- Yrityskoolla ei ole juuri merkitystä tuloksiin
- Toimialakohtainen vaihtelu on suurta:
 - Viihde ja virkistys 3 %
 - ...
 - Informaatio ja viestintä 41 %
 - Liikenne ja logistiikka 43 %

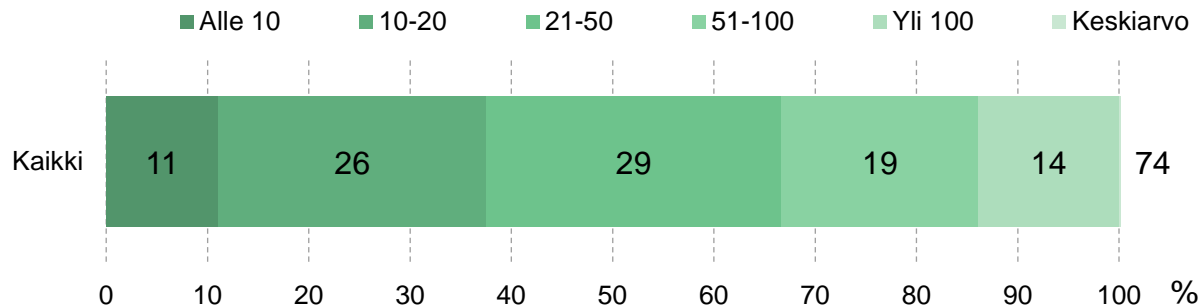
Odotuksissa suuri kasvu päästövähennyspalveluiden liikevaihdolle

Kuinka paljon uskotte päästövähennyspalvelujen liikevaihdon kasvavan tai laskevan seuraavan 5 v. aikana yrityksessänne? (%)

Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

Kuinka paljon uskotte päästövähennyspalvelujen liikevaihdon kasvavan seuraavan 5 v. aikana yrityksessänne? (%)

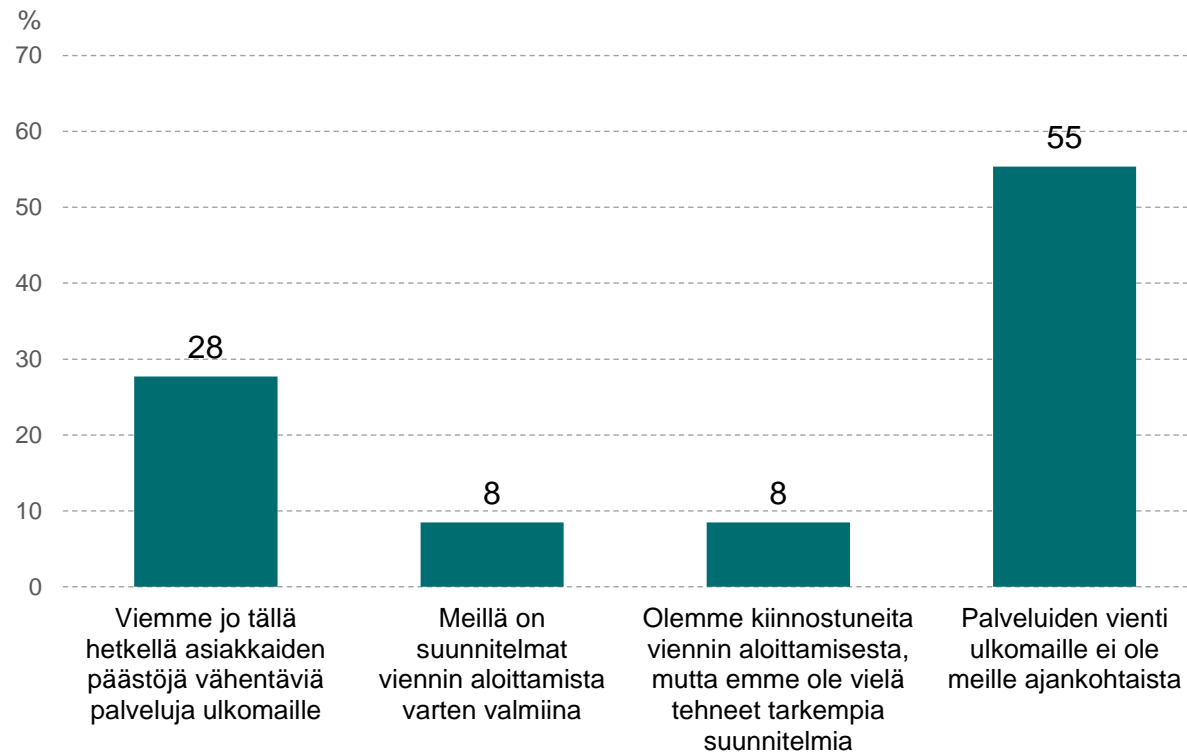
Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja, liikevaihdon uskotaan kasvavan n=144

Palvelujen liikevaihdon uskotaan kasvavan

- Valtaosa päästövähennyspalveluita tarjoavista yrityksistä odottaa kasvua niiden liikevaihdolle
- Kasvuodotukset ovat kovat: kolmannes vastaajista odottaa yli 50 % kasvua seuraavan 5 vuoden aikana
- Informaatio- ja viestintäalan vastaajista joka neljäs uskoo liikevaihdon yli kaksinkertaistuvan

Erityisesti suuret yritykset vievät päästövähennyspalveluja ulkomaille, keskisuurilla yrityksillä kiinnostusta viennin aloittamiseen

Kuinka ajankohtaista päästövähennyspalvelujen vienti ulkomaille on yrityksellenne?

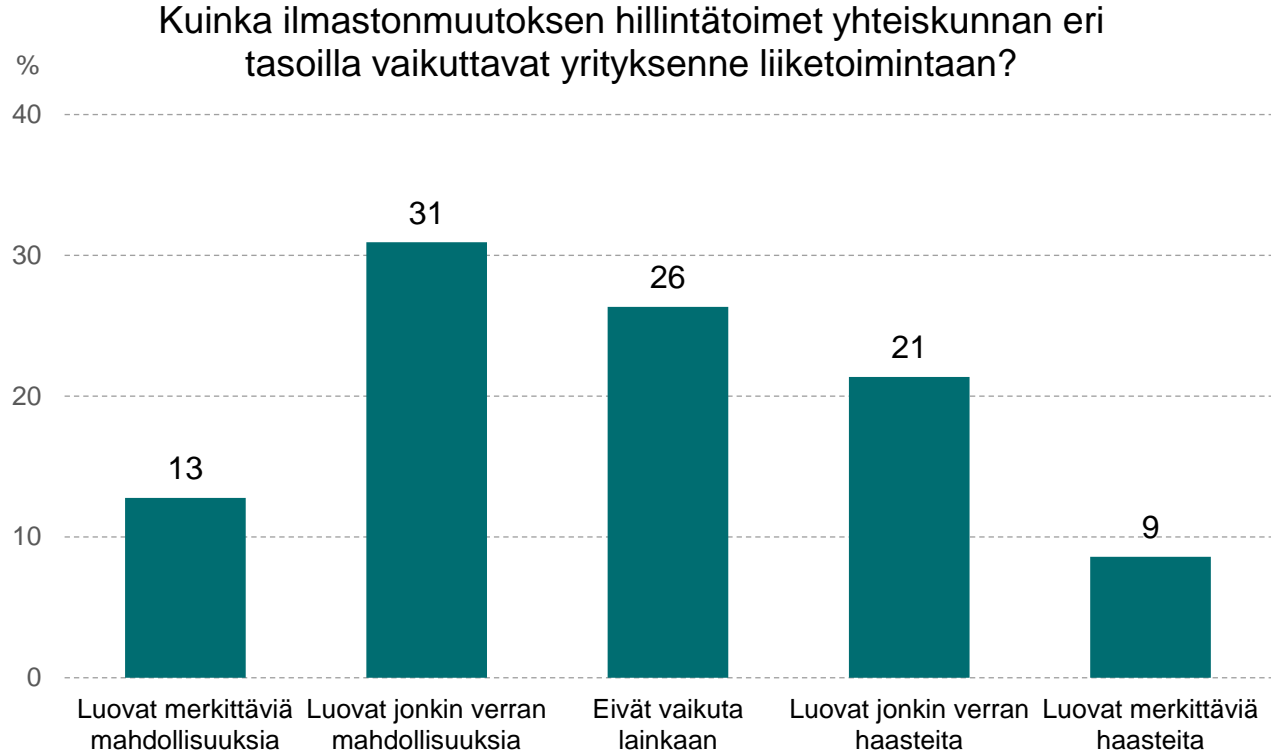
Vastaajat, yritys tuottaa asiakkaiden kasvihuonepäästöjä vähentäviä palveluja n=177

- 28 % kaikista päästövähennyspalveluita tarjoavista yrityksistä vie niitä ulkomaille
- Vienti on yleisempää suuryrityksille (45 %) kuin pienille yrityksille (17–26 %)
- 16 % näitä palveluja tarjoavista yrityksistä on valmistellut suunnitelmat tai on kiinnostunut viennin aloittamisesta; keskisuurilla yrityksillä lukema on suurin, 25 %
- Vienti on erityisen yleistä informaatio- ja viestintäalalla (47 %) sekä yritys- ja asiantuntijapalveluissa (47 %)

6

Ilmastotyön esteet ja edistäminen

Yhteiskunnan ilmastotyö vaikuttaa palvelujen toimintaympäristöön: mahdollisuuksia syntyy enemmän kuin haasteita

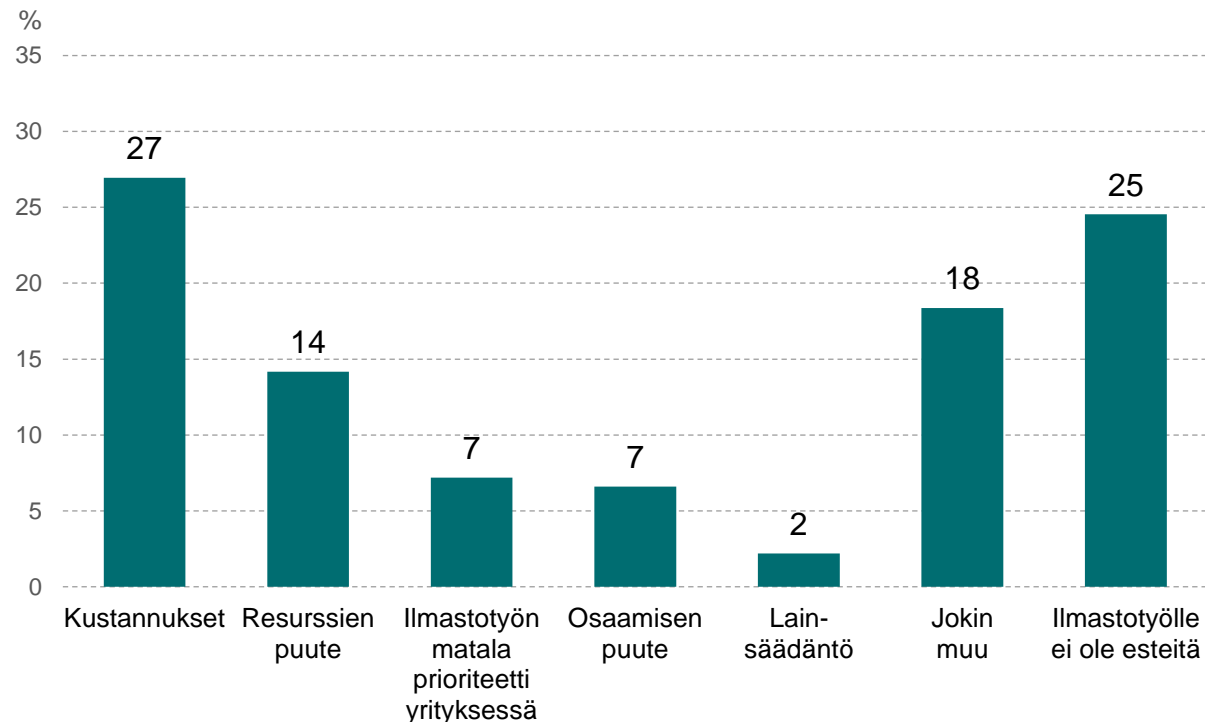

Kaikki vastaajat, n=501

- Mahdollisuuksia näkee 44 %, haasteita 30 % kaikista vastaajista
- Mitä suurempi yritys, sitä myönteisemmiksi yhteiskunnan ilmastotyön vaikutukset koetaan; Mahdollisuuksia näkee
 - 82 % suuryrityksistä
 - 34 % pienistä yrityksistä
- Palvelujen päätoimialoista mahdollisuuksia näkevät eniten
 - Informaatio ja viestintä (57 %)
 - Yritys- ja asiantuntijapalvelut (57 %)
 - Tekniset palvelut (52 %)
- Haasteita kohtaa eniten
 - Liikenne ja logistiikka (58 %)

Kustannukset ja resurssien puute ovat ilmastotyön suurimpia esteitä

Mikä on suurin este yrityksenne ilmastotyölle?

Kaikki vastaajat, n=501

- Kustannukset ja resurssien puute ovat ilmastotyön suurimmat esteet yrityskoosta riippumatta ja lähes kaikilla toimialoilla
- Pk-yrityksillä ensimmäisenä tulevat kustannukset, suuryrityksillä puolestaan resurssien puute
- Liikenteessä ja logistiikassa kustannukset ovat erityisen suuri ongelma:
 - Peräti 58 % alan vastaajista nimesi kustannukset suurimmaksi esteeksi
 - Muilla aloilla näin teki 12–29 % vastaajista

Osaajapula rajoittaa ilmastoystävällisen liiketoiminnan kehittämistä lähes joka toisessa palveluyrityksessä

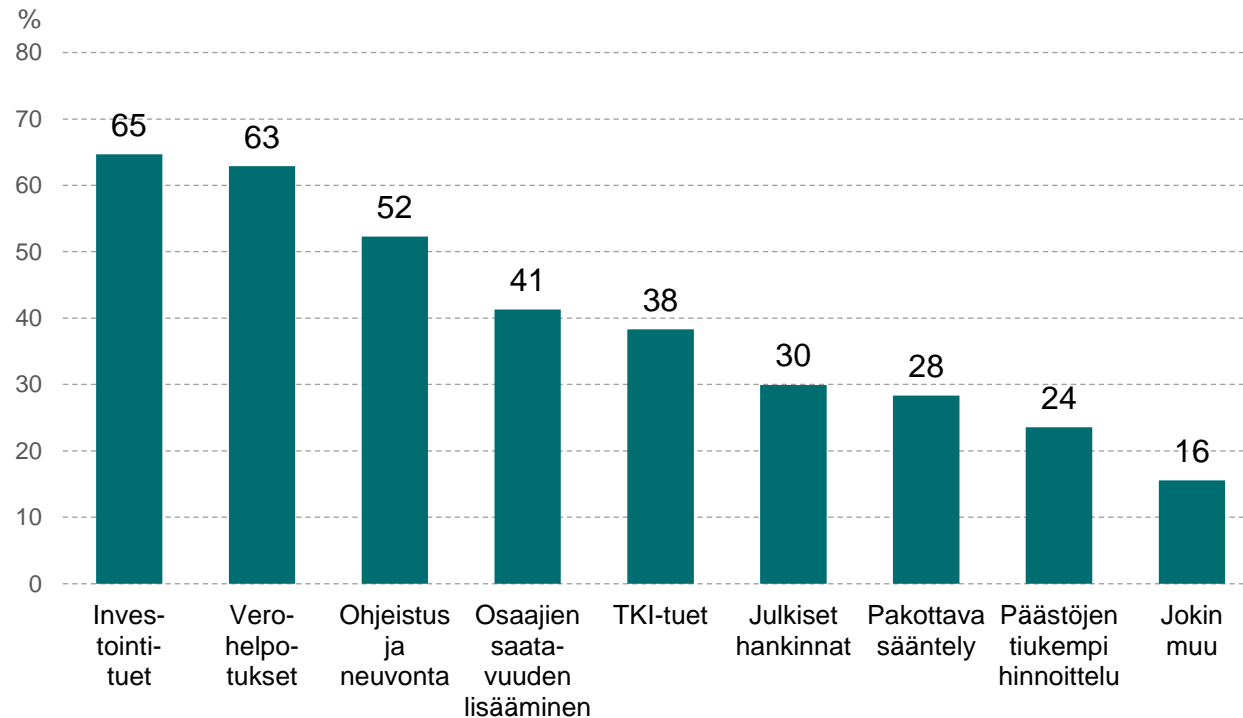

Kaikki vastaajat, n=501

- Osaajapulasta kärsivät eniten
 - Tekniset palvelut (53 % vastaajista)
 - Liikenne ja logistiikka (48 %)
 - Viihde ja virkistys (47 %)
- Muilla toimialoilla osaajapulasta kärsii alasta riippuen 36–44 % vastaajista

Valtio voi edistää yritysten ilmastotyötä taloudellisin kannustein, neuvonnalla ja varmistamalla osaajien saatavuuden

Mitkä ovat parhaat keinot, jolla valtio voisi edistää yrityksenne ilmastotyötä?

Kaikki vastaajat, n=501

- Investointituet ja verohelpotukset nähtiin parhaina keinoina
 - Pk-yrityksissä (jotka myös näkivät kustannukset ilmastotyön suurimpana esteenä)
 - Suuryrityksissä, joskin tärkeys hieman pienempi kuin pk-yrityksillä
- Pakottava sääntely ja päästöjen tiukempi hinnoittelu jakoivat mielipiteitä – niitä kannatti
 - Pk-yrityksistä 16—26 %
 - Suuryrityksistä 53—56 %
- Muista keinoista pk-yritykset toivoivat erityisesti ohjeistusta ja neuvontaa, suuryritykset osaajien saatavuuden lisäämistä

7

Politiikkasuositukset

Luodaan palveluille kannustava kasvuympäristö

PÄÄTULOS: Talouden palveluvaltaistuminen on ilmastoteko

- Yksityiset palvelut muodostavat yli 40 % Suomen BKT:sta, ja osuus jatkaa kasvuaan.
- Palvelut tuottavat arvoa vähin päästöin.

SUOSITUS 1: Vauhditetaan kasvua ja korotetaan työllisyyttä

- Nostetaan julkinen TKI-rahoitus kasvu-uralle siten, että t&k-menojen osuus nousee neljään prosenttiin BKT:stä vuoteen 2030 mennessä.
- Kehitetään investointikannustimia tukemaan yritysten digiloikkaa.
- Lisätään työnteon kannustimia keventämällä työn verotusta ja purkamalla kannustinloukkuja.

SUOSITUS 2: Tuodaan palvelut samalle viivalle teollisuuden kanssa

- Alennetaan palvelujen sähköveroa välittömästi energiakriisin aiheuttamien haittojen lieventämiseksi, ja jätetään se pysyvästi matalalle tasolle. Tällä hetkellä palvelut maksavat yli 45 kertaa korkeampaa sähköveroa kuin teollisuus.
- Varmistetaan, että nykyiset ja tulevat investointitukiohjelmat soveltuvat myös palveluille.

Hyödynnetään päästövähennyspalvelut täysimääräisesti

PÄÄTULOS: Palvelut auttavat muita toimijoita vähentämään päästöjään, ja tämä on merkittävää liiketoimintaa

- 35% palveluyrityksistä tarjoaa asiakkaiden päästöjä vähentäviä palveluita.
- Päästövähennyspalvelut muodostavat lähes kolmanneksen niitä tarjoavien yritysten liikevaihdosta, ja kasvuodotukset ovat kovat.
- Varsinkin suuryritykset vievät päästövähennyspalveluita ulkomaille, ja moni keskisuuri yritys on kiinnostunut viennistä.

SUOSITUS 3: Edistetään puhtaiden palvelujen yleistymistä

- Selvitetään tarkemmin palvelujen hiilikädenjälki ja asetetaan sille konkreettinen kasvutavoite.
- Hyödynnetään julkisia hankintoja referenssien luomisessa. Erityisesti varmistetaan, että kunnat ovat tietoisia älykkään liikenteen mahdollisuuksista ja kiinteistöjen energiatehokkuuspalveluista. Lisäksi edistetään ESCO-palvelumallin käyttöä kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamisessa.

Tuetaan palveluyritysten ilmastotyötä

PÄÄTULOS: Palveluyritysten ilmastotyön esteet liittyvät esimerkiksi kustannuksiin ja osaajien saatavuuteen

- Kustannukset ovat merkittävin este palveluyritysten ilmastotyölle.
- Pula osaavan työvoiman saatavuudesta rajoittaa ilmastoystävällisen liiketoiminnan kehitystä lähes joka toisessa palveluyrityksessä.

SUOSITUS 4: Varmistetaan taloudellisten kannustimien riittävyys ja osaajien saatavuus

- Varmistetaan riittävät taloudelliset kannusteet päästöjen vähentämiseksi. Jatketaan esimerkiksi logistiikka-alan vähäpäästöisyyden edistämistä raskaiden ajoneuvojen hankintatuilla.
- Parannetaan osaajien saatavuutta usein eri keinoin, esimerkiksi tukemalla oppi- ja koulutussopimuksia työpaikoilla sekä sujuvoittamalla osaajien maahanmuuttoa.

LISÄTIETOJA: Tarvittavia politiikkatoimia kuvataan tarkemmin Paltan hallitusohjelmatavoitteissa 2023

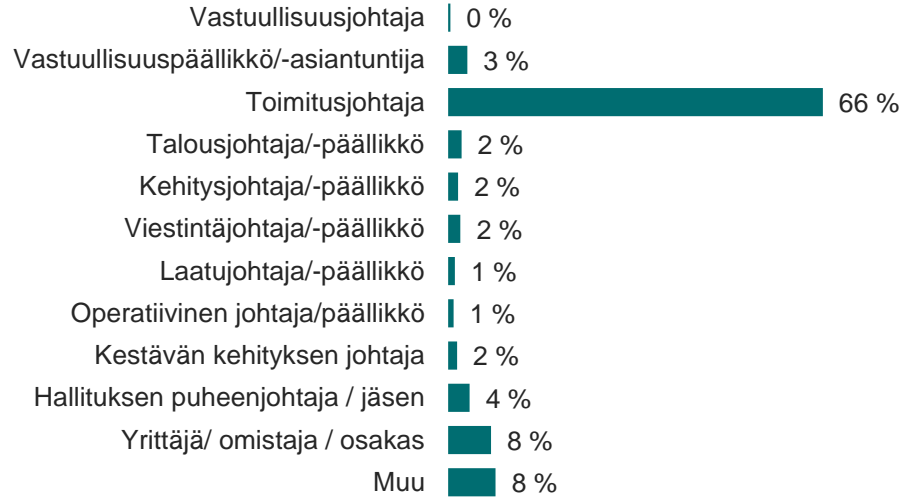
- <https://www.palta.fi/vaikutamme/palvelussuomelle/>

8

Taustatiedot

Kyselyn vastaajien taustatiedot

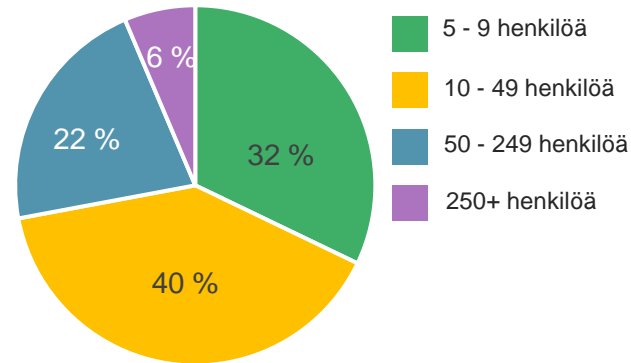
ASEMA / TITTELI

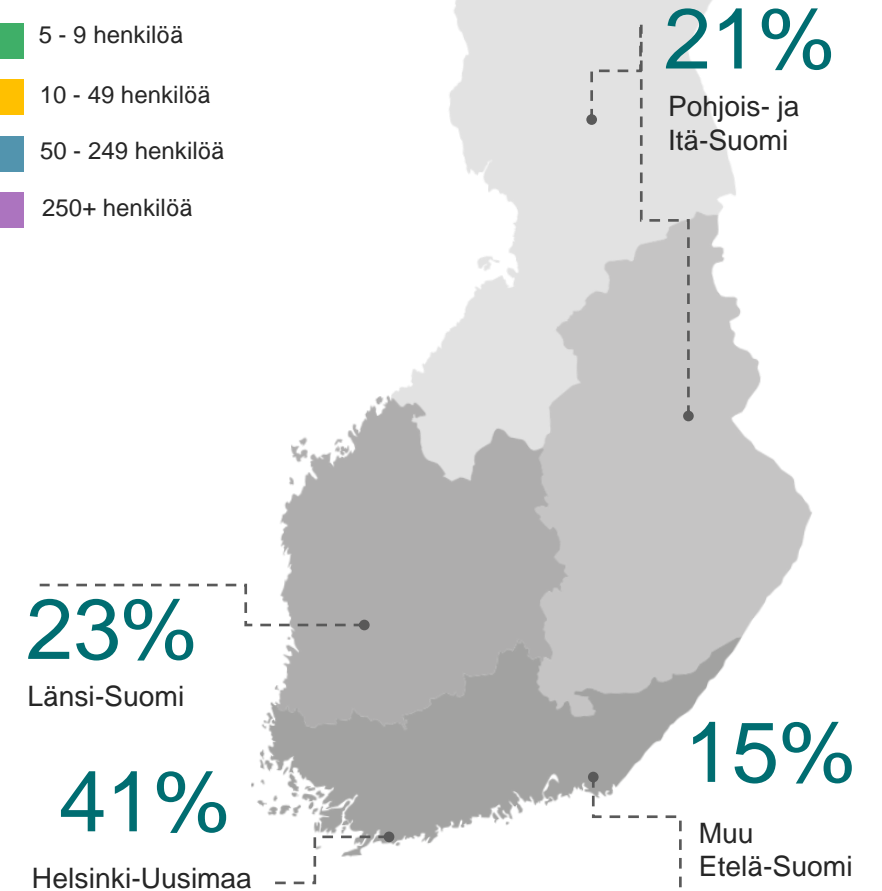
TOIMIALA

YRITYKSEN HENKILÖLUOKKA

SUURALUEET

Kyselyn metodologia

Taloustutkimus on toteuttanut kyselytutkimuksen Paltan toimeksiannosta.

Ajankohta

- Haastattelut tehtiin 23.8.-6.9.2022.

Tutkimuksen kohderyhmä

- Tutkimuksen kohderyhmään kuuluivat palvelutoimialoja edustavat, vähintään viisi henkilöä työllistävät yritykset. Vastaajina ovat yrityksessään ilmastoon ja vastuullisuuteen liittyvistä asioista vastaavat henkilöt. Tutkimusotos kiintiöitiin toimialoittain edustavuuden varmistamiseksi. Tuloksia ei ole painotettu.
- Haastatteluita tehtiin yhteensä 501 kpl. Tutkimuksen virhemarginaali on noin +/-3,7 95 prosentin luottamustasolla.

Tiedonkeruu

- Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluina. Kenttätyö validoitiin sen varmistamiseksi, että haastattelijoiden tekemä tiedonkeruu on suoritettu projektiohjeiden mukaisesti sisältäen tutkimuslomakkeiden ja yleisten vaatimusten seuraamisen. Validointi toteutettiin kuuntelemalla 5 %:a haastatteluista 75 %:sesti.

Raportointi

- Aineiston käsittely on tehty Taloustutkimus Oy:n laitteistoilla ja ohjelmistoilla.
- Taloustutkimuksessa tutkimusprojektista on vastannut Insight Director Erna Icen.
- Tulosten kirjallisen analyysin on tehnyt Palta.

Päästötiedot ja käytetyt luokitukset

- Päästötiedot perustuvat Tilastokeskuksen Kasvihuonekaasut- ja Ilmanpäästötilinpito-tilastoihin ja Etlan päästöennusteeseen (Suhdanne Syksy, 2022). Päästöennusteen osalta tiedot perustuvat ennusteen perusuraan, jonka pohjana on tilastoidun päästöintensiteetin keskimääräinen muutos. Arvonlisää koskevat ennusteet ovat Etlan suhdanne-ennusteesta (Suhdanne Syksy, 2022).
- Toimialoittaiset päästöt perustuvat Etlan laskelmiin, jotka summautuvat Tilastokeskuksen Kasvihuonekaasut-tilaston päästötasoon. Kasvihuonekaasut-tilastoa käytetään kansallisten päästövähennystoimien ja Suomen kansainvälisten vähennysvelvoitteiden seurannassa. Päästöt kuvaavat Suomen rajojen sisäpuolella syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä. Liikenne ja logistiikka –toimialan osalta esitetyt päästöt eroavat Ilmanpäästötilinpito-tilastosta, joka sisältää myös suomalaisten talousyksiköiden päästöt ulkomailla.
- Palvelualojen kuvaajat sisältävät Tilastokeskuksen toimialaluokituksen mukaiset toimialat H-N ja R-T. Koko elinkeinoelämä sisältää kaikki toimialat paitsi pääosin julkiseen sektoriin kuuluvat toimialat O=Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus, P=Koulutus ja Q=Terveys ja sosiaalipalvelut.
- Kyselytutkimus sisälsi myös Paltan edustaman tekniset palvelut -alan, johon kuuluu erilaisia teollisuutta ja rakentamista lähellä olevia palvelutehtäviä. Ala on yhdistelmä Tilastokeskuksen toimialaluokituksen mukaisista koneiden huolto ja korjaus -toimialaluokasta sekä niistä rakentamisen alaluokista, jotka kuvaavat palvelujen tuottamista.
- Etlan päästöennuste ja metodologia: <https://www.suhdanne.fi/suhdannekatsaukset/suhdanne-syksy-2022/erityisteemat/kasvihuonekaasupaastoennuste/>
- Tilastokeskus, Kasvihuonekaasut: <https://stat.fi/tilasto/khki>
- Tilastokeskus, Ilmanpäästötilinpito: <https://stat.fi/tilasto/tilma>
- Tilastokeskus, Toimialaluokitus, TOL2008: <https://www.stat.fi/fi/luokitukset/toimiala/>

Lisätiedot

Mikko Paloneva, elinkeinopolitiikan asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
+358 45 102 0160, mikko.paloneva@palta.fi
Twitter: @MPaloneva